ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 18ης Μαΐου 2000 *

1. Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 28 Ιουλίου 1998, η εταιρία Sarrió SA (στο εξής: Sarrió) άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Sarrió κατά Επιτροπής [1] (στο εξής: αναιρεσιβαλλομένη απόφαση), με την οποία έκρινε την προσφυγή που είχε ασκήσει κατά της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) [2] (στο εξής: απόφαση).

2. Η απόφαση αυτή επέβαλε σε 19 κατασκευαστές προμηθευτές χαρτονιού στην κοινοτική αγορά πρόστιμα για παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ). Όσον αφορά το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στη Sarrió, το άρθρο 3 της αποφάσεως όριζε στο σημείο xv:

«Sarrió SpA, πρόστιμο 15 500 000 ECU.»

3. Η Sarrió, με την προσφυγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου, ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως, επικουρικώς δε την ακύρωση του άρθρου 2 της αποφάσεως και του άρθρου 3 αυτής καθόσον με αυτό της επιβλήθηκε πρόστιμο, όλως δε επικουρικότερον τη μείωση του προστίμου.

4. Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το Πρωτοδικείο δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή της Sarrió, ακυρώνοντας εν μέρει την απαγόρευση που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα με το άρθρο 2 της αποφάσεως να συμμετέχει στο μέλλον σε ορισμένες μορφές ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων του τομέα του χαρτονιού και μείωσε το πρόστιμο σε 14 000 000 ECU, κατά δε τα λοιπά την απέρριψε.

5. Για την πλήρη έκθεση των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν από τη Sarrió κατά της αποφάσεως και των λόγων για τους οποίους το Πρωτοδικείο έκρινε ότι έπρεπε να τις δεχθεί μόνον εν μέρει, μπορώ να παραπέμψω στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, υπενθυμίζοντας όμως εδώ ότι η μείωση του προστίμου, στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο, εκτέθηκε από αυτό ως το αποτέλεσμα της διαπιστώσεως ότι η Prat Carton, μία από τις θυγατρικές της Sarrió, είχε συνεργήσει ως προς ορισμένα μόνο στοιχεία που συνιστούν την παράβαση και για πλέον περιορισμένο διάστημα από αυτό που θεώρησε η Επιτροπή.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — T-334/94, Συλλογή 1998, σ. II-1439.

2 — ΕΕ L 243, σ. 1.

6. Ενώπιον του Δικαστηρίου, η Sarrió διατυπώνει τα ακόλουθα αιτήματα:

Ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

— καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η απόφαση δεν καταλόγισε στην αναιρεσείουσα παράβαση όσον αφορά τις τιμές συναλλαγής και ότι δεν θεώρησε αναγκαίο να εκτιμηθεί η συμπεριφορά της Sarrió όσον αφορά τις πράγματι εφαρμοσθείσες τιμές·

— καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η συμμετοχή της Sarrió στις συνεδριάσεις του GEP Carton αρκεί αφεαυτής για να εμπλέκεται ομοίως στη συμπαιγνία επί των μεριδίων αγοράς και των χρονικών διαστημάτων παύσεως λειτουργίας των εργοστασίων ή — επικουρικώς, καθόσον το Πρωτοδικείο δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η μη υλοποίηση από τη Sarrió ενδεχομένων εναρμονισμένων πρωτοβουλιών μειώνει τη σοβαρότητα της παραβάσεως που διέπραξε η Sarrió σε σχέση με την παράβαση που διέπραξαν άλλες επιχειρήσεις και δεν λαμβάνει υπόψη τις αποδείξεις που παρέσχε προς τον σκοπό αυτό η αναιρεσείουσα, ή, όλως επικουρικότερον, καθόσον προβαίνει σε εσφαλμένο χαρακτηρισμό της παραβάσεως που διέπραξε η Sarrió όσον αφορά τη σύμπραξη επί των μεριδίων της αγοράς καθώς και επί των χρονικών διαστημάτων της εν λόγω παύσεως·

— καθόσον το Πρωτοδικείο δεν θεωρεί αναγκαίο να ακυρώσει πλήρως ή εν μέρει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στη Sarrió λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, η οποία συνίσταται στο γεγονός ότι δεν εξέθεσε στην ίδια την απόφαση τις παραμέτρους που η Επιτροπή έλαβε συστηματικώς υπόψη για τον καθορισμό του εν λόγω προστίμου·

— καθόσον το Πρωτοδικείο επιδοκιμάζει την μέθοδο υπολογισμού του προστίμου εκ μέρους της Επιτροπής που συνίσταται στη μετατροπή του κύκλου εργασιών του έτους αναφοράς σε ECU με τον μέσο συντελεστή μετατροπής του ίδιου αυτού έτους και, βάσει της μετατροπής αυτής, στον απευθείας καθορισμό του προστίμου σε ECU, χωρίς να εκτιμήσει τις ως εκ τούτου συνέπειες επί νομικού επιπέδου και χωρίς να εκτιμήσει τη ζημία που προκλήθηκε στη Sarrió από την εφαρμογή μιας τέτοιας μεθόδου·

— καθόσον το Πρωτοδικείο εκτιμά τη χορηγηθείσα μείωση του προστίμου λόγω της περιορισμένης συμμετοχής της Prat Carton στην παράβαση σε 1 500 000 ECU·

2) να αναπέμψει την απόφαση ενώπιον του Πρωτοδικείου, αν το Δικαστήριο εκτι-

μήσει ότι το στάδιο ωριμότητας της υποθέσεως δεν του επιτρέπει, πλήρως ή εν μέρει, να αποφανθεί οριστικώς επί της διαφοράς·

3) εν πάση περιπτώσει, αν το Δικαστήριο δεχθεί την παρούσα αίτηση αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής στα αντίστοιχα μέρη της·

4) να μειώσει το πρόστιμο κατά το ποσό που το Δικαστήριο θα κρίνει εύλογο·

5) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα τόσο ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου.

7. Η Επιτροπή, αναιρεσίβλητη και καθής η προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

8. Προς στήριξη των αιτημάτων της, η Sarrió αναπτύσσει πέντε λόγους που περιλαμβάνονται στο σημείο 1 των αιτημάτων της που εκτίθενται κατωτέρω και οι οποίοι αντλούνται:

— ο πρώτος, από εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως όσον αφορά την πράγματι προσαπτομένη παράβαση·

— ο δεύτερος, από εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου όσον αφορά το αυτομάτως αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα της συμμετοχής της Sarrió στις συνεδριάσεις των παραγωγών· επικουρικώς, από το ότι δεν ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι η Sarrió δεν υλοποίησε τη σύμπραξη· και, όλως επικουρικότερον, από τον εσφαλμένο χαρακτηρισμό της διαπραχθείσας παραβάσεως·

— ο τρίτος, από το ότι δεν ελήφθη υπόψη η έλλειψη αιτιολογίας για τον υπολογισμό του προστίμου και από την αντίφαση μεταξύ της αιτιολογίας και των διατάξεων της αποφάσεως·

— ο τέταρτος, από το ότι δεν ελήφθη υπόψη το εσφαλμένο από απόψεως μεθόδου στον υπολογισμό του προστίμου·

— ο πέμπτος, από μια αντίφαση μεταξύ της αιτιολογίας και των διατάξεων της αποφάσεως όσον αφορά τη χορηγηθείσα μείωση του προστίμου.

9. Οι λόγοι αυτοί, προκειμένου να αποφευχθεί κάθε περιττή επανάληψη, θα εκτεθούν λεπτομερώς, καθόσον χρειάζεται, κατά την πρόοδο της εξετάσεώς τους.

Πρώτος λόγος, που αφορά την ερμηνεία της αποφάσεως ως προς την προσαπτομένη παράβαση

10. Ο πρώτος λόγος που διατυπώνει η Sarrió φαίνεται εκ πρώτης όψεως παράδοξος. Πράγματι, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι έκρινε ότι η παράβαση που της προσάφθηκε, και για την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο, είχε μικρότερη έκταση από αυτή που θεωρούσε ότι μπορούσε να συναγάγει από την απόφαση.

11. Κατ' αυτήν, η απόφαση δεν μπορεί να σημαίνει τίποτα άλλο από το ότι της προσάπτει, όσον αφορά τις τιμές, τη συμμετοχή σε μια σύμπραξη που αφορά συγχρόνως τις αναγγελλόμενες τιμές, δηλαδή τις τιμές καταλόγου, και τις τιμές συναλλαγών, δηλαδή τις τιμές που χρεώνονται στους αγοραστές.

12. Ισχυρίζεται ότι η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται από το υπόμνημα αντικρούσεως της Επιτροπής ενώπιον του Πρωτοδικείου, με το οποίο αυτή υποστηρίζει ότι «η σύμπραξη επί των τιμών που εφαρμόζονταν στη PWG σε συντονισμό με τη JMC δεν αποτελούσε απλώς σύμπραξη επί των αναγγελλομένων τιμών, αλλά σύμπραξη που έφτανε μέχρι του να αποφασίζονται περιοδικές αυξήσεις τιμών για κάθε τύπο προϊόντος σε κάθε εθνικό νόμισμα και να προγραμματίζονται και εφαρμόζονται ταυτόχρονες ανατιμήσεις σε όλη την Κοινότητα».

13. Κατά τη Sarrió, η διάκριση μεταξύ της συμπαιγνίας επί των αναγγελλομένων τιμών και της συμπαιγνίας επί των τιμών συναλλαγών έχει νομική σημασία ιδιαίτερης βαρύτητας, όπως τονίστηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση του Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, την αποκαλούμενη «χαρτοπολτό» [3].

14. Επομένως, εσφαλμένως το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η Επιτροπή εξήγησε επαρκώς, στο αιτιολογικό μέρος της αποφάσεώς της, ότι η διαβούλευση αφορούσε τις τιμές καταλόγου και απέβλεπε στην άνοδο των τιμών συναλλαγών» (σκέψη 60).

15. Πράγματι, το ότι η Sarrió θεωρεί ότι έχει τόσο μεγάλη σημασία να γίνει δεκτό ότι της επιβλήθηκε κύρωση επειδή συμμετείχε σε μια

3 — Απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/95, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85 (Συλλογή 1993, σ. I-1307).

σύμπραξη που αφορούσε τόσο τις αναγγελλόμενες τιμές όσο και τις εφαρμοζόμενες τιμές οφείλεται στο ότι επιδιώκει να αποδείξει ότι της επιβλήθηκαν κυρώσεις για πράξεις στις οποίες δεν προέβη και να επιτύχει έτσι μείωση του προστίμου που της επιβλήθηκε.

16. Τόσο ενώπιον του Πρωτοδικείου όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου, ανέπτυξε μια μακρά επιχειρηματολογία προσπαθώντας να αποδείξει ότι, μολονότι συμμετείχε σε μια σύμπραξη που αφορούσε τις αναγγελλόμενες τιμές, πράγμα που αναγνώρισε χωρίς δυσκολία κατά τη διοικητική διαδικασία, ουδέποτε και ουδόλως συμμετείχε σε σύμπραξη για τις εφαρμοζόμενες τιμές.

17. Όμως, το Πρωτοδικείο, ερμηνεύοντας την απόφαση θεωρώντας ότι αυτή δεν έλαβε υπόψη σε βάρος των συμμετασχόντων στη σύμπραξη την ύπαρξη εναρμονίσεως για τις εφαρμοζόμενες τιμές, κατέστησε την επιχειρηματολογία αυτή αλυσιτελή και στέρησε ερείσματος το αίτημα μειώσεως του προστίμου.

18. Καθόσον προσάπτει στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ότι προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως, ο λόγος είναι παραδεκτός, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, η οποία εμμένει στο ότι πρόκειται για αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών.

19. Για να κριθεί το βάσιμο του λόγου αυτού πρέπει να εξεταστεί η αιτιολογία που διατύπωσε το Πρωτοδικείο προκειμένου να μη δεχθεί ότι η απόφαση καταλογίζει στη Sarrió τη συμμετοχή σε σύμπραξη που αφορά τις εφαρμοζόμενες τιμές.

20. Το Πρωτοδικείο εκκινεί από τη διαπίστωση ότι οι διατάξεις της αποφάσεως δεν εκθέτουν σαφώς ποιες ήταν οι τιμές, τιμές καταλόγου ή τιμές συναλλαγών, στις οποίες συμφώνησαν τα μέλη της συμπράξεως, δεν είναι δε δυνατό παρά να θεωρηθεί ότι έχει δίκαιο επί του σημείου αυτού. Το άρθρο 1 της αποφάσεως ορίζει, πράγματι, ότι τα μέλη της συμπράξεως συμμετείχαν «σε μία συμφωνία και μία εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες, από τα μέσα του 1986, οι προμηθευτές χαρτονιού στην Κοινότητα

(...)

— συμφώνησαν τακτικές αυξήσεις των τιμών για κάθε ποιότητα του προϊόντος σε κάθε εθνικό νόμισμα,

— προσχεδίασαν και εφήρμοσαν ταυτόχρονες και ενιαίες αυξήσεις των τιμών σε ολόκληρη την Κοινότητα,

— συμφώνησαν να διατηρηθούν σταθερά τα μερίδια στην αγορά (...)

— έλαβαν, όλο και συχνότερα, από τις αρχές του 1990, εναρμονισμένα μέτρα ελέγχου της προσφοράς του προϊόντος στην κοινοτική αγορά, για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των εν λόγω εναρμονισμένων αυξήσεων των τιμών,

— αντήλλαξαν εμπορικές πληροφορίες (για τις παραδόσεις, τις τιμές, την παύση της λειτουργίας των εργοστασίων, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες και τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων) για τη στήριξη των παραπάνω μέτρων».

21. Το Πρωτοδικείο, για να άρει την αβεβαιότητα αυτή, εστίασε την εξέτασή του, όπως του το επιτάσσει η πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στην αιτιολογία της αποφάσεως.

22. Περαίνοντας την εξέταση αυτή, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ναι μεν η απόφαση επικεντρώνει την προσοχή της στις τιμές συναλλαγών, έστω και μόνο διότι η επιβληθείσα στα μέλη της συμπράξεως κύρωση έπρεπε να λάβει υπόψη τις συνέπειες της συμπράξεως στην αγορά, ως στοιχείο που υπεισέρχεται στον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παραβάσεως, πλην όμως αυτό που έγινε δεκτό ότι συνιστά παράβαση είναι αποκλειστικά και μόνο η συμπαιγνία για τον καθορισμό των τιμών καταλόγου, οι οποίοι, προφανέστατα, είχαν επινοηθεί ως ένα μέσο για την επίτευξη αυξήσεως των τιμών που χρεώνονταν.

23. Πράγματι, δεν βλέπω ποιο θα ήταν το συμφέρον μιας συμπράξεως που σκοπεί στον καθορισμό μέσω κοινής συμφωνίας των τιμών καταλόγου, με τις οποίες οι διάφοροι πωλητές δεν θα αισθάνονταν ότι δεσμεύονται απολύτως κατά τις διαπραγματεύσεις με τους πελάτες τους.

24. Πανομοιότυπες τιμές καταλόγου, έστω και αν δεν συνοδεύονται από απολύτως πανομοιότυπες τιμές συναλλαγών, καθόσον οι αγοραστές μπορούν, κατά περίπτωση, εν όψει των αγοραζομένων ποσοτήτων ή άλλων παραγόντων να επιτυγχάνουν ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής απ' ό,τι με τις τιμές καταλόγου, αποτελούν πράγματι αφεαυτών παράγοντα σοβαρού περιορισμού του ανταγωνισμού, διότι μπορούν να πείσουν τους αγοραστές ότι κατά πάσα πιθανότητα δεν θα επιτύχουν αισθητώς καλύτερους όρους από έναν προμηθευτή παρά από έναν άλλο και πρέπει να συνεπάγονται την επιβολή κυρώσεων.

25. Η απόφαση σκοπούσε στην επιβολή κυρώσεων για μία παράβαση, δηλαδή την εναρμονισμένη στάση για τις αναγγελλόμενες τιμές, καθόσον με αυτήν επιδιωκόταν ένας αθέμιτος σκοπός έναντι του δικαίου του ανταγωνισμού, δηλαδή η ομοιομορφία των τιμών συναλλαγών.

26. Ουδόλως, όμως, στην απόφαση εκτίθεται ότι ο σκοπός αυτός πραγματοποιούνταν συστηματικά καθ' όλο το χρονικό διάστημα της παραβάσεως ούτε το γεγονός ότι ο σκοπός αυτός, στις περισσότερες των περιπτώσεων, επιτεύχθηκε θεωρήθηκε ότι συνιστούσε αφεαυτού χωριστή παράβαση, που προσετίθετο στην παράβαση που είχαν διαπράξει οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στη σύμπραξη καθιστώντας ομοιόμορφες τις τιμές καταλόγου.

27. Κατ' αυτό, η απόφαση της Επιτροπής διακρίνεται σαφώς από την απόφασή της που αποτέλεσε την αφορμή για την έκδοση της προπαρατεθείσας αποφάσεως του Δικαστηρίου «χαρτοπολτός», η οποία εμφανίζεται ως επιβάλλουσα κυρώσεις για δύο διαφορετικές παραβάσεις, μία εναρμονισμένη στάση για τις αναγγελλόμενες τιμές και μία διαπίστωση ως προς τις εφαρμοζόμενες τιμές.

28. Το γεγονός ότι, όταν μια επιχείρηση απομακρύνεται κατά την εμπορική της πρακτική από τις τιμές καταλόγου που αποφασίζονται σε περιοδικές συνεδριάσεις των μερών της συμπράξεως, οι άλλες επιχειρήσεις τής προσάπτουν το γεγονός αυτό και την καλούν να τηρήσει τις δηλωμένες τιμές δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί απόδειξη για το ότι οι τιμές συναλλαγών καθορίστηκαν και αυτές επίσης, με συμφωνία όλων των μελών.

29. Επιβεβαιώνει απλώς ότι η εναρμονισμένη στάση για τις τιμές καταλόγου είχε ως απώτατο σκοπό, που είχε σαφώς συμφωνηθεί μεταξύ των μελών, την όσο το δυνατόν πληρέστερη ομοιομορφία των εφαρμοζόμενων τιμών και ότι κάθε απόκλιση από τις τιμές καταλόγου, που είχαν συμφωνηθεί στις τιμές που εφαρμόζει μια επιχείρηση, θεωρούνταν από τα άλλα μέλη ως δυνάμενη να διακυβεύσει την πραγματοποίηση του σκοπού της συμπράξεως.

30. Οι τιμές καταλόγου καθορίζονταν από κοινού, το γεγονός όμως ότι μια επιχείρηση απομακρυνόταν υπερβολικά στο επίπεδο της εμπορικής της πρακτικής από τις τιμές αυτές θεωρούνταν ως παράβαση της υποχρεώσεως να ενεργεί καλοπίστως έναντι των άλλων μερών της συμπράξεως, αν υποτεθεί καν ότι μπορεί να γίνει επίκληση της αρχής της καλόπιστης εκτελέσεως, όταν πρόκειται για αθέμιτη συμφωνία.

31. Βεβαίως, η Επιτροπή ενδιαφέρθηκε για τις τιμές συναλλαγών και για τις συζητήσεις που προκαλούσε μια τιμή, όταν διέφερε υπερβολικά από τις τιμές καταλόγου, αυτό όμως προκειμένου να αποδείξει ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός ήταν πράγματι η εφαρμογή ενιαίων τιμών συναλλαγών και προκειμένου να εκτιμήσει το πραγματικό περιεχόμενο των δεσμεύσεων που ανελάμβαναν τα μέλη της συμπράξεως [4].

32. Όπως επισημάνθηκε πιο πάνω, η μέριμνά της να εξακριβώσει την έκταση των συνεπειών από τη σύμπραξη ήταν απολύτως θεμιτή και η Sarrió αβασίμως την παρουσιάζει ως έκφραση της βουλήσεως της Επιτροπής να επιβάλει κυρώσεις, επιπλέον της συμπράξεως για τις αναγγελλόμενες τιμές, στη σύμπραξη για τις εφαρμοζόμενες τιμές.

33. Στην πραγματικότητα, στην ίδια την αναιρεσείουσα μπορεί να προσαφθεί η εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως, την οποία αυτή αποδίδει στο Πρωτοδικείο, οπότε ο πρώτος της λόγος αναιρέσεως πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να απορριφθεί, χωρίς να χρειαστεί να εξεταστεί το λυσιτελές του συλλογισμού που ανέπτυξε για να αποδείξει ότι ουδέποτε συμμετείχε σε σύμπραξη για τις τιμές που χρεώνονται, παράβαση που, όπως είδαμε αμέσως προηγουμένως, ουδέποτε της προσάφθηκε.

4 — Βλ., π.χ., τις αιτιολογικές σκέψεις 82 και 101 της αποφάσεως.

Δεύτερος λόγος, που αφορά τα συμπεράσματα που επιτρέπεται να συναχθούν από τη διαπίστωση της συμμετοχής της αναιρεσείουσας στις συναντήσεις των μελών της συμπράξεως

34. Με τον δεύτερο λόγο της, η αναιρεσείουσα διατυπώνει, κυρίως, την αιτίαση ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση απέρριψε την επιχειρηματολογία της με την οποία η συμμετοχή της στις συνεδριάσεις των διαφόρων οργάνων που λειτουργούν στο πλαίσιο της GEP Carton, επαγγελματικής ενώσεως που επιδιώκει πράγματι θεμιτούς σκοπούς, δεν αρκεί για να αποδειχθεί η συμμετοχή της σε μια σύμπραξη για τη διατήρηση των μεριδίων αγοράς και για προγραμματισμένες παύσεις λειτουργίας εργοστασίων προκειμένου να ελέγχεται η προσφορά.

35. Θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο πλανήθηκε περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «το γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν συμμορφώνεται προς τα αποτελέσματα των συναντήσεων που έχουν αντικείμενο προδήλως αντίθετο προς τον ανταγωνισμό ουδόλως μειώνει την ευθύνη της για τη συμμετοχή της στη σύμπραξη, άπαξ αυτή δεν αποστασιοποιήθηκε δημοσίως από το περιεχόμενο των συναντήσεων (βλ., π.χ., απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-141/89, Tréfileurope κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-791, σκέψη 85). Επομένως, και αν ακόμη υποτεθεί ότι η συμπεριφορά της προσφεύγουσας στην αγορά δεν συνήδε προς τα συμφωνηθέντα, το γεγονός αυτό ουδόλως επηρεάζει την ευθύνη της εκ παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης».

36. Κατά την άποψή της, η συμμετοχή σε μια συνάντηση που έχει αντικείμενο αντίθετο προς τον ανταγωνισμό δεν συνιστά, καθεαυτή, συμπεριφορά επιφέρουσα την επιβολή κυρώσεων, στη δε Επιτροπή εναπόκειται να προσκομίσει την απόδειξη ότι η επιχείρηση εφάρμοσε τις αποφάσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο μιας τέτοιας συναντήσεως. Το να απαιτείται από μια επιχείρηση να αποδείξει ότι αποστασιοποιήθηκε πράγματι από τις αποφάσεις αυτές, δηλαδή ότι ούτε τις ενέκρινε ούτε τις εφάρμοσε, ισοδυναμεί με την επιβολή στην επιχείρηση αυτή του βάρους μιας αποδείξεως που είναι αδύνατο να προσκομίσει.

37. Θα αρχίσω διαπιστώνοντας, όπως και η Επιτροπή, ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Πρωτοδικείο, δηλαδή ότι η Sarrió δικαίως υπέστη κυρώσεις για τη συμμετοχή της σε μια συμπαιγνία για τη σταθεροποίηση των μεριδίων αγοράς και τον έλεγχο της ζητήσεως, δεν στηρίζεται μόνο στη σκέψη 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, που παρατέθηκε ανωτέρω. Το επιχείρημα αυτό παρουσιάζεται ως διατυπούμενο «κατά τρίτον» αφού το Πρωτοδικείο, προηγουμένως, διαπίστωσε ότι η Επιτροπή έκρινε ότι παράβαση αποτελεί η συμπαιγνία και όχι η εφαρμογή της και ότι η Sarrió, πράγματι, συμμετείχε πλήρως σ' αυτήν τη συμπαιγνία.

38. Η συμμετοχή αυτή ανάγεται, πράγματι, στα ζητήματα που αφορούν πραγματικά περιστατικά επί των οποίων το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως. Εντούτοις, θα επισημάνω ότι, εκτός από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο πράγματι εξέτασε την αποδεικτική ισχύ των στοιχείων που προέβαλε η Επιτροπή για να αποδείξει τόσο το υποστατό της συμπαιγνίας όσο και τη συμμετοχή της αναιρεσείουσας σ' αυτήν, οι διαψεύσεις της Sarrió νομίζω ότι ιδιαζόντως στερούνται αξιοπιστίας.

39. Πράγματι, η αναιρεσείουσα, χωρίς να αμφισβητήσει την παρουσία της στις συναντήσεις, στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιήθηκε η συμπαιγνία, επιχειρεί να αποδώσει στην παρουσία αυτή μια έννοια και ένα περιεχόμενο που θεωρεί ότι μπορούν να την απαλλάξουν κάθε κατηγορίας.

40. Αν γίνουν πιστευτά τα λεγόμενά της, η παρουσία της είχε απλώς αμυντικό χαρακτήρα, διότι αυτό που είχε απλώς σημασία γι' αυτήν ήταν να είναι σε θέση να προστατευθεί από την επιθετικότητα των Σκανδιναβών, Γερμανών και Αυστριακών παραγωγών που βρίσκονταν σε ευνοϊκότερη από τη δική της κατάσταση ανταγωνισμού.

41. Δεν είμαι βέβαιος ότι η διευκρίνιση αυτή για τις ανησυχίες που υπαγόρευαν τη συμπεριφορά της, όταν συμμετείχε στις συναντήσεις των μελών της συμπράξεως, μπορεί έχει ευνοϊκά αποτελέσματα για την αναιρεσείουσα. Τελείως το αντίθετο, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο προκύπτει ότι η Sarrió είχε, κατά τη δική της θεώρηση, προφανές συμφέρον να συμμετάσχει σε μια σύμπραξη που θα μπορούσε, εκμηδενίζοντας οποιοδήποτε πόλεμο τιμών, καθιερώνοντας την κατανομή των μεριδίων αγοράς και ρυθμίζοντας την προσφορά, να αμβλύνει τις συνέπειες από την αδυναμία της ανταγωνιστικής της θέσεως.

42. Εν πάση περιπτώσει, η δυνατότητα επιβολής κυρώσεων για μια συμπεριφορά που συνιστά αντικειμενικώς παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού ουδόλως συνδέεται με «επιθετικά» ή «αμυντικά» κίνητρα των μετεχόντων, από τα οποία, εντούτοις, τα αμυντικά απαντούν στην πράξη πολύ συχνότερα, διότι πραγματικό συμφέρον για τον περιορισμό του ανταγωνισμού έχουν μόνο αυτοί που φοβούνται τα αποτελέσματά του.

43. Επιπλέον, όποια και αν μπορεί να ήταν τα κίνητρα της Sarrió, η συμμετοχή της στις συναντήσεις των μελών της συμπράξεως είχε αντικειμενικά ως αποτέλεσμα την ενίσχυσή τους, επιτρέποντάς της να συνενώσει όλους τους πωλητές που έχουν σημαίνουσα θέση στην κοινοτική αγορά και, κατά συνέπεια, να επιτείνει τη σοβαρότητα της παραβάσεως μέχρι σημείου που σπάνια σημειώνεται.

44. Όλα αυτά τα στοιχεία δεν επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε το κοινοτικό δίκαιο, απορρίπτοντας την επιχειρηματολογία της Sarrió για έλλειψη συμμετοχής της σε συμπαιγνία που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των συναντήσεων στις οποίες συμμετείχε.

45. Δεν έχω πάντως την πρόθεση να αποφύγω τη συζήτηση όσον αφορά την ορθότητα της σκέψεως 118 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δηλαδή όσον αφορά τη στοιχειοθέτηση της ευθύνης μιας επιχειρήσεως, ελλείψει οποιασδήποτε δημόσιας αποστασιοποιήσεως, από το γεγονός και μόνο της συμμετοχής της σε συναντήσεις που έχουν αντικείμενο προδήλως αντίθετο προς τον ανταγωνισμό. Πράγματι, είμαι πεπεισμένος ότι η συμμετοχή σε τέτοιες συναντήσεις πρέπει να θεωρείται ότι εκφράζει τη βούληση της επιχειρήσεως να συμμετέχει στις αποφάσεις που λαμβάνονται και ότι το να γίνει δεκτό ότι μια επιχείρηση μπορεί να συμμετέχει ατιμωρητί σε τέτοιες συναντήσεις θα καθιστούσε αδύνατη την καταστολή των περιπτώσεων προσβολής του ανταγωνισμού που δημιουργούνται μέσω συμπράξεων. Μια συνάντηση μεταξύ των διευθυντικών στελεχών επιχειρήσεων που προσπαθούν να συμ-

φωνήσουν για τις τιμές ή τα μερίδια αγοράς δεν έχει καμία σχέση με τη συνάθροιση ενός κλειστού φιλολογικού ομίλου, οι δε εκπρόσωποι μιας επιχειρήσεως που αντιλαμβάνονται, στο πλαίσιο μιας συναντήσεως, ότι η ημερήσια διάταξη δεν είναι αυτή εν όψει της οποίας αποφάσισαν να συμμετάσχουν έχουν πάντοτε την ευχέρεια να αποχωρήσουν από τη συνάντηση, χωρίς μάλιστα να χρειάζεται να μεμφθούν τους άλλους συμμετέχοντες ότι τους παρέσυραν σε παγίδα.

46. Επομένως, δεν βλέπω τίποτα το υπερβολικό στην απαίτηση του Πρωτοδικείου για δημόσια αποστασιοποίηση, προκειμένου να μη θεωρηθεί η συμμετοχή στη συνάντηση ως συμμετοχή στην παράβαση. Βεβαίως, η Sarrió διευκρινίζει ότι η αποστασιοποίηση αυτή μπορεί να είναι δύσκολο να υλοποιηθεί με πράξεις. Σ' αυτό, όμως, μπορεί να δοθεί η απάντηση, αφενός, ότι η επιχείρηση, που συμμετέχει σε μια συνάντηση ο σκοπός της οποίας κάθε άλλο παρά διφορούμενος είναι, αναλαμβάνει με επίγνωση έναν κίνδυνο, ως προς τον οποίο δεν μπορεί, στη συνέχεια, να υποστηρίξει βασίμως ότι δεν της ήταν εύκολο να τον εμποδίσει να πραγματοποιηθεί, και, αφετέρου, ότι, εν όψει της επιδεξιότητας που επέδειξαν τα μέλη της συμπράξεως στον τομέα του χαρτονιού για να συγκαλύψουν τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό μεθόδους τους, δεν μπορεί να υπάρξει αμφιβολία για την ικανότητα μιας επιχειρήσεως, η οποία παρασύρθηκε σε μια συνάντηση της οποίας δεν υιοθετεί τους σκοπούς, να αποδείξει την αποστασιοποίησή της από μια παράβαση.

47. Επομένως, η μομφή που διατυπώνεται κυρίως με τον δεύτερο λόγο της αναιρεσείουσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

48. Η αιτίαση που αφορά το ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη την έλλειψη οποιασδήποτε αποδείξεως, καθόσον την αφορά, της εφαρμογής των αποφάσεων που ελήφθησαν για τη σταθεροποίηση των μεριδίων αγοράς και των ελέγχων της προσφοράς, την οποία διατύπωσε επικουρικώς, πρέπει επίσης να απορριφθεί.

49. Η Sarrió εκθέτει ότι ο όγκος των πωλήσεών της έβαινε συνεχώς μειούμενος, ότι τα μερίδιά της αγοράς περιορίστηκαν και ότι ουδέποτε προέβη σε παύσεις λειτουργίας εργοστασίων πλην αυτών που υπαγορεύονταν από τεχνικούς λόγους.

50. Τα στοιχεία αυτά δεν έχουν σημασία για την παράβαση για την οποία της επιβλήθηκαν κυρώσεις. Όπως εκτίθεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, «η ισχύς των προσκομισθεισών από την Επιτροπή αποδείξεων είναι τέτοια, ώστε οι πληροφορίες οι σχετικές με την πραγματική συμπεριφορά της προσφεύγουσας στην αγορά να μην δύνανται να επηρεάσουν τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με την ίδια την ύπαρξη συμπαιγνίας επί των δύο πτυχών της επίμαχης πολιτικής» (σκέψη 116).

51. Εξάλλου, τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία, ακόμη και αν υποτεθεί ότι αντανακλούν την πραγματικότητα όσον αφορά τη συμπεριφορά της Sarrió, δεν συνιστούν αντίκρουση των όσων εκθέτει η Επιτροπή, όπως υπογραμμίζει το Πρωτοδικείο στη σκέψη 117 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, ουδέποτε υποστηρίχθηκε ότι η συμπαιγνία για τα μερίδια αγοράς είχε ως συνέπεια την πλήρη παγίωσή τους, αναγνωριζόταν δε συνεχώς ότι, πριν από το 1990, δεν ήταν αναγκαίος ο περιορισμός της προσφοράς μέσω εναρμονισμένων παύσεων λειτουργίας

εργοστασίων, εν όψει του δυναμισμού της ζητήσεως, οπότε το γεγονός ότι, το 1990 ή το 1991, η Sarrió δεν είχε προβεί, καθόσον την αφορά, σε παύση λειτουργίας εργοστασίων εντασσόμενη στο πλαίσιο της προσαπτόμενης στα μέλη της συμπράξεως συμπαιγνίας ουδόλως αποδεικνύει ότι ήταν άσχετη προς αυτήν.

52. Απομένει να εξεταστεί μια τελευταία αιτίαση, που διατυπώνεται όλως επικουρικότερον σε σχέση με την προηγούμενη, κατά την οποία, κακώς, όσον αφορά την παγίωση των μεριδίων αγοράς και των προγραμματισμένων παύσεων λειτουργίας εργοστασίων, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι υφίστατο σύμπραξη, ενώ η μόνη μομφή που θα μπορούσε να διατυπωθεί κατά της Sarrió ήταν το ότι συμμετείχε σε μια ανταλλαγή πληροφοριών, των οποίων ο ανώδυνος χαρακτήρας δεν μπορούσε, στην καλύτερη των περιπτώσεων, αν γίνει δεκτή η άποψη της αναιρεσείουσας, να δικαιολογήσει παρά ένα συμβολικό πρόστιμο. Η αιτίαση αυτή δεν αξίζει ιδιαίτερης προσοχής, δεδομένου ότι είναι προφανές, μετά την εξέταση των προηγουμένων αιτιάσεων, ότι διαψεύδεται από τα περιστατικά, όπως αυτά αποδείχθηκαν από την Επιτροπή και ελέγχθηκαν από το Πρωτοδικείο.

53. Όλα τα επιχειρήματα που αναπτύσσει η αναιρεσείουσα σε σχέση με τη διάκριση που πραγματοποιήθηκε, από απόψεως τόσο της σοβαρότητας της παραβάσεως όσο και του προστίμου που επιβλήθηκε γι' αυτήν, μεταξύ μιας απλής ανταλλαγής πληροφοριών και μιας συμπράξεως είναι αλυσιτελή, δεδομένου ότι αποδείχθηκε ότι, εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα δεν περιορίστηκε να συμμετάσχει σε μια ανταλλαγή πληφορορίων, αλλά ήταν άμεσα εμπλεκόμενη σε μια συμπαιγνία για τα μερίδια αγοράς και τον όγκο της παραγωγής, οπότε υπήρξε, ως προς αυτήν, σώρευση παραβάσεων.

54. Η αναιρεσείουσα αποδίδει τέλος έναν «απογοητευτικό χαρακτήρα» στη συλλογιστική βάσει της οποίας το Πρωτοδικείο έκρινε απαράδεκτη, καθόσον διατυπώθηκε για πρώτη φορά στο στάδιο της απαντήσεως, την εκ μέρους της αμφισβήτηση της εκτιμήσεως της Επιτροπής για το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών στο οποίο παραδέχθηκε ότι συμμετείχε. Συναφώς, περιορίζομαι να τονίσω ότι η απογοήτευση της αναιρεσείουσας δεν μπορεί, πράγματι, να ωθήσει το Δικαστήριο που αποφαίνεται επί αιτήσεως αναιρέσεως να θέσει υπό αμφισβήτηση την ορθότητα του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε το Πρωτοδικείο. Το συμπέρασμα αυτό είναι πράγματι κατά νόμο βάσιμο και, όπως σημειώνει η Επιτροπή, η Sarrió δεν παρέσχε κανένα στοιχείο που να αντικρούει τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι ο ισχυρισμός αυτός ανέκυψε μόνο κατά το στάδιο της απαντήσεως.

55. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει πλήρως τον δεύτερο λόγο που διατύπωσε η Sarrió.

Τρίτος λόγος, που αφορά την ανεπάρκεια της αιτιολογίας ως προς τον καθορισμό του προστίμου

56. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορεί, χωρίς να υποπίπτει σε αντίφαση, να διαπιστώνει ότι η απόφαση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη ως προς

τον καθορισμό του προστίμου που της επιβλήθηκε και συγχρόνως να αρνείται να την ακυρώσει ως προς το σημείο αυτό.

57. Δεδομένου ότι η επίκριση αυτή συμπίπτει με αυτή που διατυπώθηκε από την αναιρεσείουσα Mo och Domsjö AB στην υπόθεση C-283/98 P, μπορώ να αναφερθώ, ως προς την έκθεση των λόγων που επιβάλλουν την απόρριψη αυτού του λόγου, στις προτάσεις που ανέπτυξα σήμερα στην υπόθεση αυτή.

Τέταρτος λόγος, που αφορά τη χρησιμοποίηση από την Επιτροπή εσφαλμένης μεθόδου για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου

58. Με τον λόγο αυτό, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της αρνήσεως του Πρωτοδικείου να κρίνει ότι δικαίως επικρίνει τη μέθοδο που ακολουθεί η Επιτροπή για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου που της επέβαλε. Πριν εξετάσω, σημείο προς σημείο, τις αιτιάσεις της Sarrió, είναι χρήσιμο να υπομνήσω ποια ήταν η μέθοδος που ακολούθησε η Επιτροπή.

59. Η Επιτροπή επέλεξε να καθορίσει το ποσό των προστίμων σε ECU. Για τον καθορισμό του ποσού αυτού έλαβε υπόψη τον κύκλο εργασιών των διαφόρων μελών της συμπράξεως κατά το 1990, τελευταίο πλήρες έτος κατά το οποίο λειτούργησε η σύμπραξη, που εκφραζόταν σε ECU, η δε μετατροπή σε ECU πραγματοποιήθηκε μέσω χρησιμοποιήσεως της μέσης τιμής συναλλάγματος, κατά τη διάρκεια του ίδιου αυτού έτους 1990, των εθνικών νομισμάτων των διαφόρων μελών της συμπράξεως.

60. Η πρώτη αιτίαση που διατυπώνει η Sarrió κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως συνίσταται σε έλλειψη αιτιολογίας, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι το Πρωτοδικείο ουδέποτε προέβη ρητώς σε εκτίμηση του ζητήματος, το οποίο εντούτοις είχε τεθεί από την αναιρεσείουσα, της δυσμενούς διακρίσεως της οποίας θύματα είναι οι επιχειρήσεις των οποίων το εθνικό νόμισμα υποτιμήθηκε μεταξύ του 1990, έτους αναφοράς που επέλεξε η Επιτροπή για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, και του 1994, έτους εκδόσεως της αποφάσεως που επέβαλε τα εν λόγω πρόστιμα.

61. Στην πραγματικότητα, αυτό που η Sarrió προσάπτει στο Πρωτοδικείο είναι ότι δεν αποφάνθηκε επί ενός των επιχειρημάτων της. Επί του σημείου αυτού, δεν μπορώ παρά να συμμεριστώ την έκπληξη της Επιτροπής, διότι το ουσιώδες των εκτιμήσεων που εξέθεσε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 392 έως 404 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως επί του ζητήματος της μεθόδου που ακολουθεί η Επιτροπή για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων αφιερώνεται ακριβώς στο να αποδειχθεί ότι η εν λόγω μέθοδος καθιστά δυνατό, χάρη στη χρησιμοποίηση αντικειμενικών στοιχείων που εκφράζονται στην ίδια νομισματική μονάδα, να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις που οπωσδήποτε θα επέφερε η χρησιμοποίηση των διαφορετικών εθνικών νομισμάτων τα οποία, με τη διάρκεια των ετών, είχαν διαφορετικές εξελίξεις.

62. Όμως, σε ποια μέριμνα ανταποκρίνεται η χρησιμοποίηση μιας ίδιας νομισματικής μονάδας όταν πρόκειται για τον καθορισμό,

βάσει του βαθμού ευθύνης εκάστου, των προστίμων που πρέπει να επιβληθούν στις επιχειρήσεις μέλη μιας ίδιας συμπράξεως, αν όχι στην αποφυγή δημιουργίας διακρίσεων; Η Sarrió κακώς ισχυρίζεται ότι δεν ανευρίσκει απάντηση στη μομφή για δυσμενή διάκριση σε μια συλλογιστική με την οποία επιχειρείται να αποδειχθεί ότι τηρήθηκε η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

63. Η Sarrió, βεβαίως, δικαιούται να θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου δεν είναι πειστική, δεν μπορεί όμως σοβαρά να ισχυρίζεται ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση αποσιώπησε το πρόβλημα ενδεχόμενης δυσμενούς διακρίσεως.

64. Η δεύτερη αιτίαση της αναιρεσείουσας αφορά την έλλειψη ελέγχου από το Πρωτοδικείο της επιλογής της Επιτροπής να καθορίσει το πρόστιμο σε συνάρτηση με τον κύκλο εργασιών του τελευταίου πλήρους έτους λειτουργίας της συμπράξεως, επιλογής που επιφέρει έναν δυισμό, που οφείλεται στο ότι λαμβάνονται υπόψη δύο κύκλοι εργασιών, αυτός σε σχέση με τον οποίο καθορίστηκε το πρόστιμο και αυτός που πραγματοποιήθηκε κατά την τελευταία διαχειριστική περίοδο πριν από την έκδοση της αποφάσεως που επιβάλλει κυρώσεις, σε σχέση με τον οποίο θα επαληθευτεί ότι τηρήθηκε το όριο του 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η επιχείρηση που υπέστη την κύρωση, το οποίο όριο καθορίζεται με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης [5].

5 — ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25.

65. Στην ουσιαστική αυτή αιτίαση προστίθεται, και πάλι, μια αιτίαση που αφορά την αιτιολόγηση, δεδομένου ότι η Sarrió υποστηρίζει ότι ο καινοτόμος χαρακτήρας αυτού του δυισμού απαιτούσε ιδιαίτερα λεπτομερή αιτιολόγηση η οποία, όπως ισχυρίζεται, δεν ανευρίσκεται στα εκτιθέμενα από το Πρωτοδικείο επί του ζητήματος αυτού.

66. Πράγματι, η αναιρεσείουσα αποφεύγει επιμελώς να ισχυριστεί ότι η Επιτροπή, αφήνοντας να υπεισέλθουν οι κύκλοι εργασιών δύο διαφορετικών ετών, παρέβη το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, πλην όμως επιχειρεί να αποδείξει ότι η επιλογή του κύκλου εργασιών του τελευταίου έτους λειτουργίας της συμπράξεως, αντί να εξασφαλίζει ότι το πρόστιμο θα προσαρμόζεται προς τη σοβαρότητα της παραβάσεως και την ισχύ των επιχειρήσεων που υφίστανται την κύρωση, κινδυνεύει να έχει το αντίθετο αποτέλεσμα.

67. Πράγματι, κατ' αυτήν, αν ο κύκλος εργασιών μιας επιχειρήσεως αυξήθηκε σημαντικά κατά το χρονικό διάστημα που παρεμβάλλεται μεταξύ της λήξεως της παραβάσεως και της επιβολής της κυρώσεως, η Επιτροπή θα δοκιμάσει αναπόφευκτα τον πειρασμό, προκειμένου να αποφευχθεί το ποσό του προστίμου, συγκρινόμενο με τον κύκλο εργασιών της τελευταίας εταιρικής χρήσεως που προηγείται της κυρώσεως, να φαίνεται, αν όχι γελοίο, τουλάχιστον υπερβολικά χαμηλό, καθόσον πολύ κάτω του ορίου του 10 % που ορίζει το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, να καθορίσει το πρόστιμο εφαρμόζοντας πολύ υψηλό ποσοστό στον κύκλο εργασιών που λαμβάνεται συναφώς υπόψη, δηλαδή να επιβάλει στην επιχείρηση πρόστιμο απολύτως δυσανάλογο προς την κατάσταση της οικονομικής της ισχύος κατά τον χρόνο της παραβάσεως.

68. Θα πω, καταρχάς, ότι ο συλλογισμός αυτός ουδόλως είναι πειστικός.

69. Πράγματι, εκτός του ότι αποδίδει στην Επιτροπή πολύ σκοτεινά σχέδια και ελάχιστα λαμβάνει υπόψη τον δικαστικό έλεγχο στον οποίο αυτή υπόκειται, αγνοεί πλήρως, κακώς δε, ότι αρκεί ο κύκλος εργασιών ενός μέλους της συμπράξεως να έχει καταρρεύσει, ή τουλάχιστον αποτελματωθεί ή μειωθεί, ώστε, η Επιτροπή, εν όψει της υποχρεώσεως που έχει να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και το όριο που ορίζει ο κανονισμός 17, να εμποδίζεται, αν υποτεθεί ότι έχει σχετική πρόθεση, να εφαρμόζει τέτοιες πλάγιες ενέργειες.

70. Ιδίως, όμως, θα επισημάνω ότι το ζήτημα δεν είναι αν η μέθοδος που ακολούθησε η Επιτροπή είναι η μόνη επιτρεπτή ή η καλύτερη, αλλά να ερευνηθεί αν είναι επιτρεπτή, δηλαδή αν αντιβαίνει ή όχι στον κανονισμό 17 ή στις γενικές αρχές που έχουν καθιερωθεί με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

71. Όμως, επ' αυτού του ζητήματος, η Sarrió σαφώς δυσκολεύεται να παράσχει στοιχεία που μπορούν να δημιουργήσουν αμφιβολία για την ορθότητα της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου.

72. Κατά την άποψή μου, το Πρωτοδικείο, καταγράφοντας τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η μέθοδος που επέλεξε η Επιτροπή κατά την εκτίμηση τόσο της εκτάσεως της παραβάσεως όσο και του μεγέθους της οικονομικής ισχύος των παραβατών, εξέθεσε, τελείως πειστικά, γιατί η μέθοδος αυτή δεν επιδέχεται κριτική. Με άλλα λόγια, ο επικρινόμενος από την αναιρεσείουσα δυισμός δικαιολογείται και, αν υποτεθεί ότι είχε καινοτόμο χαρακτήρα, αιτιολογήθηκε επαρκώς από το Πρωτοδικείο.

73. Η τρίτη και τελευταία αιτίαση της αναιρεσείουσας αφορά την άρνηση του Πρωτοδικείου να αναγνωρίσει την ορθότητα της επιχειρηματολογίας της, κατά την οποία ο καθορισμός του προστίμου σε ECU με βάση τον κύκλο εργασιών του τελευταίου πλήρους έτους της λειτουργίας της συμπράξεως, μετατραπέντα σε ECU κατ' εφαρμογή της μέσης τιμής συναλλάγματος του έτους αυτού, συνεπάγεται, οσάκις οι τιμές συναλλάγματος μεταβάλλονται στη συνέχεια, δυσμενείς διακρίσεις, δεδομένου ότι για τις επιχειρήσεις των οποίων το εθνικό νόμισμα έχει ανατιμηθεί το βάρος του προστίμου που οφείλουν να καταβάλουν ελαφρύνεται από απόψεως πραγματικής αξίας, ενώ για τις επιχειρήσεις των οποίων το νόμισμα έχει υποτιμηθεί το βάρος αυτό αυξάνεται, ενίοτε, εν προκειμένω δε ιδίως, σημαντικώς.

74. Κατά τη Sarrió, η μέθοδος που εφάρμοσε η Επιτροπή, καθόσον την υποχρέωσε να υποστεί ένα συναλλαγματικό κίνδυνο, συνεπάγεται αποτελέσματα αντίθετα προς την αρχή της ισότητας και, επομένως, είναι απαράδεκτη. Είναι επίσης απαράδεκτη και από λογικής απόψεως, διότι δεν μπορεί να προβάλλεται συγχρόνως η αναγκαιότητα αποφυγής των επιπτώσεων από την εξέλιξη των συναλλαγματικών ισοτιμιών για να δικαιολογηθεί ο υπολογισμός του προστίμου με βάση τον κύκλο εργασιών του έτους αναφοράς μετατραπέντα σε ECU, νόμισμα αναφοράς και όχι πληρωμής, και να επιδεικνύεται αδιαφορία για την επίπτωση της εξελίξεως των ίδιων αυτών τιμών επί του

ποσού που η υφιστάμενη την κύρωση επιχείρηση θα πρέπει πράγματι να καταβάλει σε εθνικό νόμισμα.

75. Για να εξεταστεί το βάσιμο αυτής της αιτιάσεως πρέπει να μην λησμονείται η ύπαρξη, ως προς την Επιτροπή, ευχέρειας εκτιμήσεως που δεν είναι βεβαίως απεριόριστη — το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 το υπενθυμίζει — απαγορεύει όμως στον δικαστή να ελέγξει τη μέθοδο που ακολούθησε η Επιτροπή, αν δεν είναι σε θέση να διαπιστώσει ότι η μέθοδος αυτή είναι παράνομη.

76. Επομένως, ματαίως η Sarrió παρουσιάζει εναλλακτικές δυνατότητες, ευνοϊκότερες για τα συμφέροντά της σε σχέση με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για να της επιβληθούν κυρώσεις, ενώ η συζήτηση δεν αφορά την καλύτερη ενδεχομένως μέθοδο, αλλά τη νομιμότητα αυτής που εφαρμόστηκε.

77. Όμως, η Sarrió δεν παρέχει, επί του σημείου αυτού, πειστικά στοιχεία. Βεβαίως, επικρίνει τον καθορισμό του προστίμου σε ECU, πλην όμως ο κανονισμός 17 ουδόλως απαγορεύει τη χρησιμοποίηση του ECU για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, οι λόγοι δε που ώθησαν το Δικαστήριο, με την απόφασή του Générale sucrière et Béghin-Say κατά Επιτροπής κ.λπ.[6] να απορρίψει τον καθορισμό του προστίμου σε λογιστικές μονάδες δεν ισχύουν πλέον, όπως τόνισε το Πρωτοδικείο, όταν πρόκειται για τον καθορισμό σε ECU, δεδομένου ότι το ECU διέπεται από καθεστώς τελείως διαφορετικό από αυτό της λογιστικής μονάδας.

78. Διαμαρτύρεται επίσης για το ότι περιελήφθη ένας ενδεχόμενος κίνδυνος από τις νομισματικές διακυμάνσεις στον μηχανισμό καταστολής των παραβάσεων, υποστηρίζοντας ότι ένας τέτοιος κίνδυνος μπορεί να γίνει δεκτός μόνο στις εμπορικές σχέσεις, αποσιωπεί όμως ότι αυτός που διαπράττει παράβαση υπόκειται σε πολλούς άλλους κινδύνους. Επομένως, τίποτα δεν μπορεί να του εξασφαλίσει ότι, τη στιγμή κατά την οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η συνιστώσα παράβαση συμπεριφορά του, οι οικονομικές του δυνατότητες θα του επιτρέψουν να αποφύγει την πρόκληση σημαντικής ζημίας από την πληρωμή του προστίμου.

79. Με σταθερό κύκλο εργασιών, το περιθώριο κέρδους του μπορεί να έχει μειωθεί δραστικά, είναι δυνατό να έχει φθάσει στις τράπεζες σε ένα τέτοιο επίπεδο καταχρεώσεως που να μην του παρέχεται οποιαδήποτε νέα πίστωση ή μάλιστα, λόγω της επιδεινώσεως της συγκυρίας, ο ίδιος ο κύκλος εργασιών του μπορεί να έχει σημειώσει πτώση, συμπαρασύροντας στην πτώση τα έσοδά του, με σταθερό περιθώριο κέρδους.

80. Ο κίνδυνος αυτός όμως μπορεί να του επιφυλάσσει και ευχάριστες εκπλήξεις. Μπορεί να εξέρχεται από μια περίοδο δυσχερειών και να γνωρίζει μια ευημερία που ούτε καν θα τη θεωρούσε δυνατή μερικά έτη προηγουμένως.

6 — Απόφαση της 9ης Μαρτίου 1977, 41/73, 43/73 και 44/73 (Συλλογή τόμος 1977, σ. 131 — συνοπτική μετάφραση στην ελληνική).

81. Ούτε όλα αυτά τα ενδεχόμενα μπορούν να μεταβάλουν τη σοβαρότητα της παραβάσεως που διέπραξε η επιχείρηση σε δεδομένο χρονικό σημείο, σοβαρότητα που καθορίζει το μέγεθος της κυρώσεως που θα πρέπει να υποστεί.

82. Ο ίδιος ο νομισματικός κίνδυνος δεν θα αποβεί κατ' ανάγκη σε βάρος της επιχειρήσεως το εθνικό νόμισμα της οποίας έχει υποτιμηθεί.

83. Συγκεκριμένα, αν η επιχείρηση εξάγει σημαντικό μέρος της παραγωγής της σε χώρες με ισχυρό νόμισμα, θα έχει τη δυνατότητα συγχρόνως να αυξήσει τα μερίδιά της αγοράς, και επομένως τον κύκλο εργασιών της σε εθνικό νόμισμα, και να βελτιώσει το περιθώριο κέρδους της, δεδομένου ότι τα κέρδη που πραγματοποιεί στις αγορές των εξαγωγών της μετατρέπονται σε εθνικό νόμισμα με ευνοϊκότερη τιμή.

84. Αντιστρόφως, οι επιχειρήσεις των οποίων το εθνικό νόμισμα έχει ανατιμηθεί θα αναγκαστούν να υποστούν θυσίες στο επίπεδο του περιθωρίου κέρδους προκειμένου να διατηρήσουν τις αγορές των εξαγωγών τους, οπότε η ανατίμηση του εθνικού τους νομίσματος σε σχέση με το ECU καθώς και το επακόλουθο χαμηλό ύψος του προστίμου που εκφράζεται σε εθνικό νόμισμα θα έχουν ως αποτέλεσμα την αντιστάθμιση του αυξημένου βάρους του προστίμου σε σχέση με τα μειούμενα κέρδη.

85. Το να επιχειρηθεί η εξάλειψη αυτών των κινδύνων που είναι εγγενείς στον βίο των επιχειρήσεων, μέσω καθορισμού των προστίμων σε εθνικό νόμισμα ή χρησιμοποιήσεως, μόνο για τις επιχειρήσεις των οποίων το εθνικό νόμισμα έχει υποτιμηθεί, συντελεστή μετατροπής μεταξύ του ECU και του εθνικού νομίσματος διαφορετικού από αυτόν του τελευταίου έτους λειτουργίας της συμπράξεως, το οποίο ελήφθη υπόψη για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, θα συνεπαγόταν τον κίνδυνο προκλήσεως άλλων στρεβλώσεων, χωρίς να παρέχει κανένα πλεονέκτημα από απόψεως ισότητας μεταξύ των μελών μιας και της αυτής συμπράξεως σε σχέση με τη μέθοδο που επέλεξε η Επιτροπή.

86. Όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, όποιο και αν είναι το χρονικό σημείο που επιλέχθηκε για την εφαρμογή της τιμής συναλλάγματος ECU-εθνικό νόμισμα, υφίσταται κίνδυνος προκλήσεως ζημίας στη μία ή την άλλη επιχείρηση. Κατά συνέπεια, ακόμα και το κριτήριο που προτείνει η αναιρεσείουσα, δηλαδή η τιμή συναλλάγματος της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως, θα εισήγε απλώς ένα αμιγώς τυχαίο στοιχείο διαταραχής.

87. Στη συνέχεια, φρονώ, όπως και η Επιτροπή, ότι το επιχείρημα που δέχθηκε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 399 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όσον αφορά την παρουσία της ίδιας της αναιρεσείουσας σε διάφορες αγορές, είναι επίσης σημαντικό. Συγκεκριμένα, η αναιρεσείουσα απέκτησε πλεονεκτήματα και συγχρόνως υπέστη τις αρνητικές συνέπειες από το βαλλόμενο εν προκειμένω κριτήριο της τιμής συναλλάγματος. Εξάλλου, χάρη στις πωλήσεις των προϊόντων της, εισέπραξε διάφορα ευρωπαϊκά νομίσματα και όχι μόνο πεσέτες.

88. Τέλος, θα υπενθυμίσω ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με την πτώση του εθνικού νομίσματος έχει, εν πάση περιπτώσει, περιορισμένες μόνο συνέπειες, εφόσον το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 απαγορεύει το ποσό που θα πρέπει να καταβάλει η επιχείρηση να υπερβαίνει, κατά το χρονικό σημείο της επιβολής του προστίμου, το 10 % του κύκλου εργασιών της τελευταίας της διαχειριστικής χρήσεως.

89. Επομένως, διαπιστώνεται κατ' ανάγκην ότι ο κίνδυνος που αποτελεί το αντικείμενο της αιτιάσεως της Sarrió δεν μπορεί να επικριθεί ούτε καταρχήν ούτε κατά τα αποτελέσματά του. Για τον λόγο αυτό, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον τέταρτο λόγο της αναιρεσείουσας στο σύνολό του.

Πέμπτος λόγος, που αφορά το ποσό της μειώσεως του προστίμου στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο

90. Η Sarrió, στο πλαίσιο αυτού του λόγου, εκθέτει ότι η μείωση του προστίμου κατά 1 500 000 ECU στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο είναι ανακόλουθη εν όψει των διορθώσεων στις οποίες αυτό προέβη όσον αφορά την εμπλοκή της μέσω της θυγατρικής της Prat Carton [7] στις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό ενέργειες που καταλογίζονται στη σύμπραξη στον τομέα του χαρτονιού μεταξύ του 1986 και 1991. Η διόρθωση αυτή, ας αρχίσω με την υπόμνησή της, αφορούσε τόσο τη διάρκεια της συμμετοχής της εν λόγω θυγατρικής, την οποία η Επιτροπή προσδιόρισε σε 60 μήνες συνολικά και το Πρωτοδικείο μείωσε σε 9 μήνες, όσο και τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές στις οποίες συμμετείχε, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι μόνο μία συμμετοχή στη συμπαιγνία για τις τιμές και στη συμπαιγνία για τον περιορισμό της προσφοράς μπορούσε να προσαφθεί στην Prat Carton, ενώ η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι και αυτή επίσης ενεπλέκετο στη συμπαιγνία για την παγίωση των μεριδίων αγοράς.

91. Ομοίως, υπενθυμίζω ότι στις σκέψεις 411 και 412 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο έκρινε ότι:

«Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Prat Carton μετέσχε σε ορισμένα μόνον συστατικά στοιχεία της παραβάσεως και για χρονικό διάστημα βραχύτερο από εκείνο που δέχτηκε η Επιτροπή, πρέπει να χωρήσει μείωση του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου.

Επειδή, εν προκειμένω, κανένας άλλος από τους προβληθέντες από την προσφεύγουσα λόγους ακυρώσεως δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου, το Πρωτοδικείο, κατά την

7 — Η Sarrió δεν αμφισβητεί πράγματι τα καταλογισθέντα σ' αυτή συνεπεία της συμπεριφοράς της θυγατρικής της.

άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, καθορίζει το ύψος του προστίμου αυτού σε 14 000 000 ECU.»

92. Η Sarrió συνάγει συναφώς, και νομίζω ότι δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί ότι έχει δίκιο επ' αυτού του σημείου, ότι η συνολική μείωση του προστίμου της οποίας έτυχε συνδέεται με τα σφάλματα εκτιμήσεως της Επιτροπής ως προς τη συμπεριφορά της θυγατρικής της. Για να καταστήσει φανερό τον ανεπαρκή χαρακτήρα αυτής της μειώσεως, λαμβάνει ως αφετηρία τους αντίστοιχους κύκλους εργασιών της μητρικής εταιρίας και της Prat Carton, 224 200 000 ECU για την πρώτη και 33 800 000 ECU για τη δεύτερη, και υπολογίζει, κατανέμοντας το συνολικό ποσό του επιβληθέντος από την Επιτροπή προστίμου, ήτοι 15 500 000 ECU μεταξύ του μέρους που καταλογίζεται στη μητρική εταιρία, που εκτιμά σε 13 500 000 ECU, και αυτού που καταλογίζεται στην Prat Carton, που αξιολογεί σε 2 000 000 ECU. Συγκρίνοντας, στη συνέχεια, το ποσό των 2 000 000 ECU με το ποσό της μειώσεως, υποστηρίζει ότι, εν όψει της σημασίας της διορθώσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο όσον αφορά τη συνέργεια της Prat Carton στην παράβαση, η μείωση του προστίμου έπρεπε να είναι μεγαλύτερη.

93. Στην επιχειρηματολογία αυτή, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι το Πρωτοδικείο άσκησε πλήρη δικαιοδοσία, ότι το Δικαστήριο κρίνοντας κατ' αναίρεση δεν μπορεί να υπεισέλθει στην άσκηση αυτής της δικαιοδοσίας και ότι όλοι οι υπολογισμοί της Sarrió στερούνται οποιασδήποτε αποδεικτικής ισχύος, εφόσον η Επιτροπή, της οποίας η άποψη επί του σημείου αυτού έτυχε αποδοχής από το Πρωτοδικείο, επέβαλε στη Sarrió συνολικό πρόστιμο που δεν μπορεί να κατανεμηθεί μεταξύ διαφόρων ποσών που αντιστοιχούν στη συμπεριφορά των διαφόρων συστατικών μερών της επιχειρήσεως.

94. Κατ' εμέ, θεωρώ παρά ταύτα, όπως η Sarrió, ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση στερείται συνεπείας ή, ακριβέστερα, επαρκούς αιτιολογήσεως. Βεβαίως, είναι αναμφισβήτητο ότι το Πρωτοδικείο άσκησε πλήρη δικαιοδοσία όπως επίσης είναι αναμφίσβητητο ότι ο καθορισμός του προστίμου δεν πρέπει να γίνεται κατ' εφαρμογή ενός μαθηματικού τύπου.

95. Εντούτοις, η άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας δεν απαλλάσσει από την τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως. Όμως, εν προκειμένω, αν το Πρωτοδικείο εκτιμούσε ότι η μείωση του προστίμου δεν έπρεπε να υπερβεί τα 1 500 000 ECU, εν όψει της πεποιθήσεως που σχημάτισε ως προς τη σοβαρότητα της παραβάσεως που διέπραξε η Sarrió, όφειλε να παράσχει σχετική διευκρίνιση, διότι η μείωση της οποίας έτυχε η Sarrió δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως, εν όψει του τρόπου με τον οποίο τα πρόστιμα υπολογίστηκαν από την Επιτροπή, να επιδοκιμάζεται επί του σημείου αυτού από το Πρωτοδικείο, σε σχέση με τη σημασία των διορθώσεων που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά την εμπλοκή της Prat Carton στην παράβαση.

96. Επομένως, θεωρώ ότι ο πέμπτος λόγος της Sarrió είναι βάσιμος και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί καθόσον καθόρισε σε 14 000 000 ECU το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στη Sarrió.

97. Η αναίρεση αυτή δεν πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να έχει ως επακόλουθο την αναπομπή της υποθέσεως στο Πρωτοδικείο. Πράγματι, το Δικαστήριο διαθέτει τα αναγκαία στοιχεία για να συναγάγει τις σχετικές συνέπειες, εφόσον δεν χρειάζεται ούτε να συζητήσει την ορθότητα των διαπιστώσεων των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου ούτε να αμφισβητηθεί το γενικό ύψος των προστίμων. Το μόνο ζήτημα που τίθεται είναι αν η μείωση του ποσού του προστίμου στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο είναι επαρκής.

98. Καθόσον με αφορά, δεν το νομίζω. Το επιβληθέν στη Sarrió πρόστιμο υπολογίστηκε από την Επιτροπή με βάση τον κύκλο της εργασιών του 1990, συμπεριλαμβανομένου, όπως εξυπακούεται, του κύκλου εργασιών της Prat Carton. Όμως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η Prat Carton είχε συμμετάσχει στη συμπαιγνία για τις τιμές και για τον έλεγχο της προσφοράς μόνο από τον Ιούνιο του 1990. Επομένως, διαπιστώνεται κατ' ανάγκη ότι, όσον αφορά τη θυγατρική αυτή, ο κύκλος εργασιών αναφοράς, ο οποίος στον υπολογισμό της Επιτροπής συγχωνεύθηκε με τον συνολικό κύκλο εργασιών της Sarrió, αφορά ένα χρονικό διάστημα κατά το οποίο η επιχείρηση συμμετείχε στη σύμπραξη μόνο επί επτά μήνες, από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο, πράγμα που ασφαλώς θέτει ένα πρόβλημα συνεπείας.

99. Επομένως, έχω τη γνώμη ότι, εν όψει της σχέσεως του συνολικού κύκλου εργασιών της Sarrió και αυτού της Prat Carton, της ελλείψεως συμμετοχής της Prat Carton σε ένα από τα στοιχεία της παραβάσεως και της σύντομης διάρκειας της συμμετοχής της, το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στη Sarrió πρέπει να μειωθεί σε 13 650 000 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

100. Είναι σαφές ότι η αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έστω και επί ενός μόνο σημείου, πρέπει να έχει συνέπειες και στο επίπεδο των εξόδων.

101. Στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αναιρεσείουσα έπρεπε να φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και το ήμισυ των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, η οποία φέρει το ήμισυ των δικών της εξόδων.

102. Προτείνω να τροποποιηθεί η κατανομή αυτή και η αναιρεσείουσα να φέρει, εκτός από τα δικά της έξοδα μόνο τα δύο πέμπτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή. Δεδομένου ότι πρόκειται για έξοδα που αφορούν την αναιρετική διαδικασία, θεωρώ ότι ενδείκνυεται να φέρει τα έξοδά της και τα δύο τρίτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, δεδομένου ότι, κατά τη γνώμη μου, η πλειονότητα των λόγων αναιρέσεως που προέβαλε πρέπει να απορριφθούν.

Πρόταση

103. Εν όψει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση με το ακόλουθο διατακτικό:

«— Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-334/94, Sarrió κατά Επιτροπής, καθόσον αυτό καθόρισε το ποσό του επιβληθέντος στην αναιρεσείουσα προστίμου σε 14 000 000 ECU και καθόσον όρισε ότι αυτή φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και το ήμισυ των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η δε Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το ήμισυ των εξόδων της.

— Καθορίζει το πρόστιμο σε 13 650 000 ευρώ.

— Η αναιρεσείουσα φέρει, όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, εκτός των δικών της εξόδων, τα 2/5 των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και, όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, εκτός από τα δικά της έξοδα, τα 2/3 των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

— Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρει, όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, τα 3/5 των εξόδων της και, όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, το 1/3 των εξόδων της.

— Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως κατά τα λοιπά.»